

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Stand van zaken Convenant Toekomstbestendig Bouwen
Datum	20-5-2025
Documentnummer	UTSP-1778402294-17102
Van	Marrit van der Schaar Lars van Dam Sofie van den Nieuwenhof
Telefoonnummer	+31643205500 +31655732600 +31638573350
E-mailadres	Marrit.van.der.schaar@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	PL3
Portefeuillehouder	Van Muilekom
Bijlagen	Geen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Graag informeren we u over de huidige stand van zaken betreffende het convenant Toekomstbestendig Bouwen. We geven een beknopt overzicht van de activiteiten die het afgelopen 1,5 jaar georganiseerd zijn en de doorontwikkeling van het convenant. Daarnaast willen wij u ook via deze brief op de hoogte brengen van de nieuwste versie van het convenant en de koers en acties van het kabinet op dit onderwerp zoals de Woontop afspraken en het programma STOER.

Het convenant Toekomstbestendig Bouwen is in 2022 door ruim 90 partijen ondertekend. Inmiddels zitten we op meer dan 160 partijen, publiek en privaat, en is op 24 oktober 2024 tijdens ons congres de 2.0 versie gelanceerd.

Inleiding:

In de [Statenbrief](#) van 7 november 2023 bent u geïnformeerd over doorontwikkeling van het convenant, de activiteiten die hebben plaatsgevonden, de aanstaande naamsveranderingen en het gesprek met BZK om het convenant landelijk te maken. Sinds die tijd is er veel gebeurd.

De doelstelling van het convenant is nog steeds het versnellen en betaalbaar maken van duurzaamheidsambities door standaardisatie en het prestatiegericht formuleren van eisen. Inmiddels hebben zich meer dan 160 publieke en voornamelijk private partijen aangesloten en hebben 24 van de 26 Utrechtse gemeenten het convenant ondertekend. De samenwerking en inzet op het convenant tussen de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Flevoland is nog steeds van toepassing.

Graag geven we u via deze weg ook een update en reflectie over de Woontop 2024 afspraak 12; komen tot landelijke standaardisatie, en het programma STOER. We hebben met vele partijen kritisch het programma bekeken en voorzien van commentaar. Dit commentaar vindt u terug onder Activiteiten en ontwikkelingen in 2025.

Voortgang:

Activiteiten in 2024

Afgelopen jaar zijn er verschillende kennissessies georganiseerd onder de noemer “Langs de Lat”, hierin hebben ondertekenaars en niet-ondertekenaars hun project langs de toekomstbestendig bouwen lat gelegd. Binnen deze sessies werd aan een mix van publiek en private partijen gedeeld wat er goed ging en wat er beter kon binnen deze projecten. Ook zijn verschillende presentaties gegeven in het land en is de samenwerking opgezocht met [Het Nieuwe Normaal](#) (stimuleren eenduidige taal circulair bouwen), [Citydeal circulair en conceptueel bouwen](#).

Het jaar 2024 stond in het teken van de implementatie van het convenant. [C-creators](#) heeft in opdracht van de provincie Utrecht een [routekaart toekomstbestendig bouwen](#) ontwikkeld. Deze routekaart geeft aan wanneer je wie waarvoor in het proces aan dient te haken. Dit om de duurzaamheidsambities niet te stapelen maar juist met elkaar te integreren. Naast deze routekaart is er een one-pager ontwikkeld welke aangeeft hoe je het convenant Toekomstbestendig Bouwen onder de Omgevingswet implementeert. Deze stukken maken het voor onze gemeentes nog gemakkelijker om met het convenant aan de slag te gaan. Ze staan op de website van [toekomstbestendigbouwen.nl](#).

Daarnaast hebben wij ook [standaard planregels](#) opgesteld om het convenant goed te kunnen borgen in Omgevingsvisies, omgevingsplannen en planregels. Dit is in samenwerking met [Circulaw](#) en [Building Balance](#) uitgevoerd. Deze organisaties zijn ook actief op het gebied van circulair, industrieel en biobased bouwen in praktijk en beleid. In de provinciale Omgevingsvisie en verordening staat toekomstbestendig bouwen nog niet opgenomen. Er is inmiddels een start gemaakt om deze in de provinciale verordening op te nemen.

Ook hebben we vanuit het convenant opdracht gegeven aan Cirkelstad om een [voorbeeldboek](#) te maken met projecten die gerealiseerd zijn en goed scoren op gebied van toekomstbestendig bouwen. Dit is wederom een gezamenlijke opdracht geweest met financiering onder andere van het ministerie van VRO.

Op 24 oktober vond het [2° congres Toekomstbestendig Bouwen](#) plaats met een bredere scope dan alleen het convenant. Rond de 200 mensen waren aanwezig. De workshops werden veelal door marktpartijen gegeven, meerdere voorbeelden hoe het wel kan zijn gepresenteerd en ook het ministerie VRO heeft een workshop verzorgd over toekomstig Europees beleid en hoe dat de woningbouw raakt.

Nieuwe versie convenant

Begin 2024 hebben we de partners gevraagd om het convenant te evalueren en ons te voorzien van feedback. Deze feedback is verwerkt en op 4 september 2024 is door de nieuw opgerichte bestuurlijke kerngroep, de [2.0 versie](#) vastgesteld. Deze versie is op 24 oktober 2024 gelanceerd op het congres. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- We sluiten nog beter aan bij de indicatoren vanuit [Het Nieuwe Normaal](#)
- De Beng norm is scherper verwoord
- De opzet van het toetsingskader van het thema klimaatadaptatie is zoveel mogelijk geharmoniseerd met de maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving
- Drinkwaterbesparing is toegevoegd
- Gezonde leefomgeving is uitgebreid naar aanleiding van een onderzoek door de Urban Sync en GGD Nederland

Samenwerking met andere provincies

Met de provincies Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland werken we toe naar de oprichting van een onafhankelijke projectorganisatie die de dagelijkse taken uit gaat voeren. Denk daarbij aan vragen beantwoorden, kennissessies organiseren, monitoring en evaluatie van het convenant, goede voorbeelden verzamelen maar ook standaard documenten zoals beleid en tenders opstellen. Momenteel zijn we in gesprek met een potentiële partij. We streven naar een start van de overdracht in het tweede kwartaal van 2025. Hierbij leveren wij als provincies nog eenmaal een kleine financiële bijdrage via de verlengde SOK, waarna de nog op te

richten onafhankelijke projectorganisatie een eigen financieringsmodel opstelt en ter goedkeuring bij de bestuurlijke kerngroep voorlegt. Deze bestuurlijke kerngroep is zoals gezegd in 2024 opgericht en is de opvolging van de eerste bestuurlijke kerngroep die alleen over het convenant van de Provincie Utrecht ging. Omdat we nu samenwerken met 4 provincies en meer dan 160 partijen is besloten om een nieuwe uitvraag voor de bestuurlijke kerngroep te doen zodat alle regio's en sectoren vertegenwoordigd worden. De bestuurlijke kerngroep wordt ingezet om inhoudelijke keuzes vast te stellen zoals een nieuwe versie van het convenant, het jaarplan en de overdracht naar de onafhankelijke projectorganisatie. In de bestuurlijke kerngroep zijn vertegenwoordigd: provincie, gemeente, waterschap, bank (financiering), industriële bouwer en een inhoudelijk expert.

Landelijke ontwikkelingen

In de Statenbrief van 7 november hebben we u geïnformeerd over de wens voor landelijke standaardisering vanuit het toenmalig ministerie BZK (nu VRO) en hoe we daarbij vanuit het convenant betrokken zijn geweest. We hebben ruim een jaar gewerkt aan een kader Toekomstbestendig Bouwen waarin Het Nieuwe Normaal en het convenant de basis waren. Het uitgangspunt was, en is, dat het behapbaar, haalbaar en eenduidig moet zijn voor de bouwende partijen. Belangrijker is nog dat het kader moet aansluiten bij wat er vanuit de EU aankomt op dit gebied. Dat kader was september 2024 voor 80% af. De huidige minister Keijzer heeft in oktober 2024 aangegeven geen prioriteit te geven aan dit traject. Samen met de brancheorganisaties VNG, IPO, Neprom, Bouwend Nederland en Aedes hebben we besloten wel op de achtergrond door te gaan met de verdere invulling van enkele indicatoren.

Vervolgens is op de Woontop van 11 december 2024 [afgesproken](#) dat er voor de zomer 2025 een 'Roadmap 2025-2030' moet liggen zodat duidelijk wordt welke indicatoren en normen opgenomen kunnen worden in het Bbl of Bkl. Op dit moment lijkt het erop dat het eerder beschreven kader als basis wordt gebruikt. De afspraak is dat er voor juli 2025 een uitgewerkt kader. Vanuit de provincie Utrecht zijn we nog steeds ambtelijk en bestuurlijk goed aangehaakt en betrokken en zoeken we actief de samenwerking op.

Daarnaast heeft IPO in 2024 een bestuursopdracht gekregen vanuit 12 provincies om te zorgen dat alle provincies aangesloten zijn bij een landelijk convenant Toekomstbestendig Bouwen. Samen met IPO blijven we zoeken naar eenduidigheid in taal, definitie en bepalingsmethodieken om woningen toekomstbestendig te laten zijn. Dit alles vanuit de insteek dat het voorbereidend op de EU regelgeving moet zijn. IPO heeft TNO gevraagd om een analyse te doen naar deze EU regelgeving. Eerste resultaten van deze analyse laten zien dat de Nederlandse bouwregelgeving een complex samenspel is van nationale en Europese regels. Waar het ontwerpen, realiseren en beheren van gebouwen nationale wetgeving betreft, verschuift die verantwoordelijkheid naar Europa als het gaat om bouwproducten, materialen en handel. Wat aanvankelijk begon als een voorzichtige Europese aanzet tot toekomstbestendig bouwen – met maatregelen zoals het uitfasen van fossiele brandstoffen en het stimuleren van duurzaam materiaalgebruik – is met de Green Deal (2019) voor het eerst een volledig omvattend verhaal geschetst. Vanuit deze Deal zijn er inmiddels circa 40 wetten in ontwikkeling die de bouw raken (o.a. Energy Performance of Buildings Directive (EPBD IV) en de EU Taxonomie). Welke wetten dit specifiek zijn en hoe die zich verhouden tot het convenant Toekomstbestendig Bouwen gaan we dit jaar nog laten onderzoeken. We hebben de indruk dat het convenant hier goed op aansluit.

Activiteiten en landelijke ontwikkelingen in 2025

Ook in 2025 ligt de focus op het implementeren van Toekomstbestendig Bouwen. Omdat naar verwachting de projectorganisatie in de tweede helft van het jaar extern georganiseerd is komt er meer tijd vrij om onze eigen gemeenten en bouwende partijen te bedienen. Hierbij denken we aan kennisateliers, inzichtelijk maken hoe regelgeving uit de EU eruit komt te zien, standaard documenten zoals tendertools en anterieure overeenkomsten, de link leggen met netcongestieproblematiek, doorontwikkeling van standaardisering op landelijk niveau etc.

Daarnaast is er een programma STOER (Schrappen van Tegenstrijdige en Overbodige Regelgeving) opgezet naar aanleiding van de afspraken in de Woontop door minister Keijzer. Daarmee wil zij overbodige en tegenstrijdige regels schrappen in onder andere het Bbl en Bkl.

Het STOER-advies bevat zinvolle voorstellen om woningbouw te versnellen, maar stelt duurzaamheid, gezondheid en juridische kaders te vaak ter discussie of stelt versoepelingen voor zonder voldoende onderbouwing. Wij benadrukken dat toekomstbestendig bouwen niet alleen snel en betaalbaar, maar ook van hoge kwaliteit moet zijn, waarbij het wettelijk minimum (zoals het Bbl) als basis dient, niet als einddoel. Convenanten en hogere ambities zijn legitieme en waardevolle instrumenten, zeker in het licht van Europese verplichtingen die we verwachten en op voorsorteren met het Convenant. Voorstellen tot afzwakking van milieueisen, daglicht- of geluidsnormen dragen op korte en lange termijn risico's voor woonkwaliteit en zijn vaak onvoldoende onderbouwd. Tot slot vragen wij aandacht voor beter onderbouwde kostenramingen, een duidelijke duurzaamheidsroutekaart en behoud van eenduidige regelgeving om versnelling en kwaliteit hand in hand te laten gaan. Deze aandachtspunten zijn vanuit het convenant namens de partners ingebracht als [reactie](#) op het eerste deel van het STOER advies. NLGreenlabel en Provincie Gelderland hebben zich bij onze inbreng aangesloten.

Voortgang

Later dit jaar informeren we u weer over de stand van zaken rondom de onafhankelijke projectorganisatie, de voortgang rondom de Woontop afspraken en STOER.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen